

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
21 septembrie st. v.
3 octombrie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 38.

ANUL XXII.
1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Forme și fond în cultură.

III.

Vieta familiară.

Este hotărîtoare însemnătatea ce o are familia în întregul societății omenesci și acesta pentru că societatea omenescă se alcătuiește din familii.

Societățile în cari viața familiară este neconținut pe dezvoltate, acele societăți se ridică

Curențele materialiste ce domnesc în zilele noastre, fac, în parte, că abia putem grai despre viața familiară în sensul, de care fără încetare ar trebui să se apropie dezvoltarea ei, cu deosebire la noi.

Vom vorbi despre viața familiară, după ce vom fi și câteva cuvinte despre izvorul ei: căsătoria.

Cel mai sfânt pas ce-l poate face omul în viață este netăgăduit căsătoria.

Sfânta Scriptură dice, că cele mai însemnate momente în viața omenescă sînt nașcerea, căsătoria și mórtea.

Scopul căsătoriei este conservățiunea genului și punctul acesta este scop comun în totă lumea viețuitoare. Conservățiunea o numesc teologii a doua creațiune și astfel dela sine se înțelege sfîntenția căsătoriei.

Inse afară de scopul de căpetenie fizic, are căsătoria un scop de căpetenie moral: educațiunea și în acesta vedere căsătoria este sfântă statului și lumii, pentru că nimic nu se naște, ci se crește pe sîma statului și a lumii.

Părinții au datorința a crește în născutul lor nu numai pe om, ci pe cetățeanul statului și al lumii: datorința lor este a-și crește copiii de astfel ca prin fiecare om societatea omenescă să câștige și astfel scopul ajuns al educațiunii familiare sfîntește căsătoria. De aceea iubirea și stima copiilor față cu părinții lor se regulază după gradul educațiunii ce li s'a dat din partea acestora în proporțiune cu gradul posibilității date.

Copiii datoresc mai mult crescătorilor decît genitorilor lor, de aceea părinții adevărați sînt datori a fi cei dintîiu și mai influințatori educatori ai acelora cărora li-au dat viață.

Prin urmare decă este sfânt și atât de însemnat în viața omenescă, pasul ce-i dicem căsătorie: decă ținem a ne dovedi vrednici de clasificățiunea om și astfel decă tindem la scopul de căpetenie moral al căsătoriei și în sfîrșit, decă într'adevăr dorim ca legătura acesta sfântă și prę ades absolut indisolubilă să devină pentru noi un izvor de adevărată fericire familiară, să devină de astfel ca să nu avem cuvinte

a ne teme că mai curând s'eu mai tîrziu ne va rîde căința de pasul făcut: atunci la încheierea acestui act sfânt și atât de momentuos în viața omenescă avem lipsă de cel mai mare cumpêt, de cea mai cîoptă judecată.

Deosebirea între chipul cum ar trebui să se facă și cum se face în realitate căsătoria pretutindeni, dar special la noi, trebuie să ne dumerescă pe ori care om de bine.

Ca să putem dovedi greșelile ce se fac la încheierea acestei legături, anticipăm, că educațiunea ce se dă în zilele noastre ambelor sexe, este în cea mai mare parte a ei greșită și ne rezervăm a dovedi afirmațiunea acesta amarnic adevărată, în capitolele respective

Tineri cu creștere pro-forma și fete cu o educațiune de șablon pășesc la actul căsătoriei.

Cine nu cunoște mulțimea motivelor străine, cari singure fac posibilă în zilele noastre căsătoria?

Isprăvite odată formalitățile de »studii,« tinerul însurătul plcă în cunoscutul »pețit.«

I s'a spus că colo și colo este o fată cu o zestre mare, o fată »plină de bani,« că nu e tocmai urită, că a umblat în vr'un institut de creștere, într'un »kloster,« că șcie franțuzește, nemțesce, pian etc.

Vine vremea că tinerii »se vîd.«

Se face obicînuita vizită de introducere, de cunoștință (!), se schimbă câteva banalități de rînd, se mai repețește de vr'o câteva ori visita, se mai danțeză la ocașie un vals și s'eu tinerul însuș s'eu reprezentantului seu vine să parlamenteze cu socrii în spe s'eu cu încreduții acestora, despre punctele de căpetenie în căsătoriile acestea, despre zestre.

După nițică s'eu mai multă gură, omenii se înțeleg și trēba e pe încheiate.

Se sfătuesc socrii, ăr părinții se vîd mulțămîți cu viitorul ginere.

Il găsesc plăcut la vorbă, frumușel la chip, dar cu deosebire le place calitatea sa de doctor, avocat, ofițer, ampioiat etc.

Fata?

Dînsa, crescută în nevinovăția ei, după forme, s'a obicînuit de mult a vedē în gîndul seu pe viitorul seu mire, un om frumos, brun s'eu bēlan etc. cu maniere fine, într'o poziție de »rang înalt« căci cunoștința că are o zestre mare și inchipuirea că timpul petrecut cu »studiile« i-a dat numai decăt o educație »înaltă« o face din vreme pretențioasă.

Prin urmare cînd a sosit pețitorul și după principala înțelegere în puncto zestre, cînd tinerii se află înaintea logodnei, fata se găsește într'o mare indoelă.

Invoirea ei in general este un lucru secundar in căsătoriile de această natură; nu ea se mărită, ci părinții o mărită, prin urmare invoirea ei este mai mult rezultatul supunerii, de aceea pré ades se întemplă că dăncsei i se pare că in gândul ei mirele ei inchipuit eră mai cutare și cutare.

Dar părinții prin alusiuni, sfaturi, câte odată chiar presiuni morale, o hotăresc și copila rosteșce stereotipul »da.«

In fine trătările s'au incheiat, preotul ș-a implinit funcțiunea și tinerii sânt căsătoriți, cu alte cuvinte căsătoria — in casurile aceste — s'a redus la un simplu act de vëndare, cu strămutarea tērgului in biserică.

Ce pôte resultă dar dintr'o căsătorie făcută de dragul mamonului zestrei, făcută in urma unei cunoșcinți fugitive — ca să ni se permită — dar vishitele ce se fac inaintea cununiei in formă de »visite de bon-ton« »de curtenire« etc., tôte aceste nu sânt de natură a face posibilă o cunoșcință temeinică, o pătrundere reciprocă in caractere între cei ce-și »jură« credință pe vieță, între cei ce au să devină un sullet in doue trupuri, între cei ce sânt chemați să reproducă și creșcă membrii vrednici pentru o nouă generațiune a nēmului, statului și a lumii, in fine între cei ce au să trăescă o vieță de om impreună in fericire, împărțind in faptă binele și reul in traiul pământesc?!

Și sânt nenumerate casurile in cari căsătoria se face mai numai esclusiv sub presiunea zestrei.

Mărginiți trebuie să fie toți acei candidați de in-surătoare, cari fac lucru de importanță, ba mai ades punct hotărîtor din cestiunea zestrei femeșci.

Banii ce-i aduce o femeie bărbatului seu sânt un lucru care abiă merită o superficială atențiune și bărbatii cari lăcomesc la zestrea femeii, cari privesc zestrea de o condiție de căpetenie in căsătorie, ar merită să devină slugi femeilor lor.

Cel ce nu are convingerea, că este harnic să-și susțină femeia conform gradului ce ocupă in societatea omenescă, după rezultatele silințelor, a activității sale bărbătesci, acela pécătuesce decă se căsătoreșce.

Intr'un om de bine, intr'un bărbat crescut, ar trebui să se revolteze simțul onestității și tötă energia sa bărbătescă la gradul că va trebui să mărturisescă că se vede silit a fi proptit in susținerea familiei sale de banii femeii, că banii aceștia încă nu sânt ai femeii, nu dēnsa i-a căștigat, ei i-a căpētat, i-a moștenit; și a trăi in puterea vieții bărbătesci, a susține o familie a sa din bani de cinste, este un lucru dejositor și acesta cu atât mai mult, cu cât este mai evident că cel ce s'a căsătorit cu femeia sa, indemnat de idolul zestrei sale, acela a pécăuit in contra legilor fireșci, nu a prețuit pe femeie in calitățile sale, nu a voit să se căsătoreșcă, ci să se îmbogățescă de-odată, ca cu atât mare comoditate să pötă trăi pentru satisfacțiunea trebuințelor corpului seu.

Cum ne putem inchipui, că o femeie — fie ea de ori ce condițiune — va putē simți iubire și stimă pentru acel bărbat, despre care se convinge dēnsa cu timpul, că intr'adevēr nu din dragoste sinceră, nu din simpatie curată cătră eu-l ei, nu din iubirea și convingerea inusușirilor ei bune, nu din concordanță in idei și inchinări, ci pur și simplu orbit de strălucirea banilor părinților ei, o luase de soție?

Și putem admite ore, măcar posibilitatea fericirii in vieță căsătorită, când femeia trebuie să se convingă, că in momentul cel mai sfânt al vieții sale a fost marfă vëndută?!

Etă dar bogate izvóre de neînțelegeri, de necasuri, de suspinări, de căință, ce are să indure femeia, pré

ades inse și bărbatul din cauza că s'a legat fără a fi gândit ce face, s'au insoțit pe vieță, ômeni ce nu s'au cunoscut pe sine, dar cu atât mai mult ș-au cunoscut pertinentele materiale in zestre, rang, vinituri etc.!

Altă specialitate in căsătorii sânt căsătoriile din amor neînfrēnat de puterea minții.

Se îndrăgostesc tinerii între cele mai variate împregiurări și numai decăt se fac legăturile căsătoriei, neținēnd nici o sēmă de șoptele minții și formându-și o judecată favorabilă la graiul tainic al minții aservite inimii.

Alții se căsătoreșc pentru că legile firei i sillesc seu că prejudețele sociale — convenții omenesci i constrēng, se căsătoreșc dară ca să fie scutiți de clevețirile unora și altora, să scape de »holteiatul tomnatic.«

Este prin urmare evident, că cele mai multe căsătorii se fac din motive străine tainiei căsătoriei, de aceea este și esplicabilă nemulțămirea cunoscută in starea căsătoriei.

Motive străine îndemnă pe tineri cari nu se cunosc seu își inchipuesc că se cunosc de ajuns, a se căsători.

Nu-i vorba, vine vremea cunoșcinței adevērate.

In scurt după călătoria de nunță, după lunile de miere, urmēză de regulă amarnica decepțiune. Puterile minții și ale inimii revin la cursul lor normal linișcit și căsătorii încep incetul cu incetul a-și da pe față când unul când altul slăbiciunile, scăderile, obiceiurile rele etc., cu un cuvēt încep a se cunoșce, încep a vedē limpede ceea ce inaintea cununiei nu puteau vedē din o mulțime de cauze.

Dar cunoșcințele făcute odată, urmēză și variatele neînțelegeri și de aci nemulțămirea.

Dintre doi unul trebuie să renunțeze la independența sa, să devină răbdător, indulgent, abnegat, cu un cuvēt trebuie să se jertfescă.

Clasa acesta de familie trăeșce »bine.«

Dar sânt multe — cele mai multe — familii in cari căsătorii trăesc mai puțin »bine,« când adevē nici unul nici altul nu vrē să resigneze, nu vrē să dea îndērēt, aci se perândesc ciocnirile vecinice in idei și fapte, ér in asemenea familii s'au jertfit amēndoi educațiunii lor greșite.

Cine a avut ocașiunea de a străbate cu o pătrunđetóre privire in deosebitele taine ale vieții familiare, acela de sigur a trebuit să se convingă, că căsătoria in cele mai multe casuri și astăzi coresponde numirii sale primitive, »vieță conjugală« căci intr'adevēr precum se face in realitate, este un greu jug căsătoria, cu deosebire inse pentru femeie.

Ințelegem ca bărbatul să fie capul ocărmuitor, părintele ingrigitor și ocrotitor al familiei sale; dar nu vom înțelege nici odată, ca bărbatul singur să fie »voința absolută« in familia sa, astfel ca membrii acesteia să aibă cuvinte a se teme, ba chiar a tremurā dōră de »tata.«

Cu tôte aceste inse, este fōrte mare numerul acestor familii in cari raportul dintre bărbat și femeie este pe cât se pôte de incoredat.

Sēu femeia tremurā de frică, sēu de forțata serioșitate a bărbatului ei și in acest cas dēnsa tănjeșce in o adevērată vieță de slugărnicie și din contră; sēu, decă nu este intocmai rōba familiei sale, este obiectul nepăsării bărbatului ei.

Cine nu cunoșce femeii căsătorite cari abiă cutēză a se pune in înțelegere cu bărbatii lor — de témă — să nu capete vr'un respuns neașteptat.

Pe de altă parte, cine nu cunoșce femeii, cari sânt silite — și acesta nu din lipsuri materiale — a-și petrece tötă vieță esclusiv numai cu indeletnicirile casnice, concentrându-și intrēga lor vieță in pregătirea sēu controlarea pregătirii bucatelor, in cură-

țire, în munca de mână pentru membrii familiei lor, cu un cuvânt într-o veșnică robie, fără a avea un interval cât de mic pentru recrearea sau distracțiunea lor și acesta din simplul motiv, că foarte rar întâlnim bărbați căsătorii cari s'ar îngriji nițel și de vr'o desfășurare pentru sclava familiei lor.

Concedem, că toate indiletnicirile casnice aparțin resortului femeesc și că fiecare femeie adevărată trebuie să înțeleagă, eventual să pună în practică toate datoriile casniciei: dar nu vom putea înțelege nici odată nepăsarea bărbaților față cu femeile lor altcum. decât că s'au căsătorit ca să fie serviți și îngrijiți gratuit de soțiile (!) lor.

Trecem peste variatele slăbiciuni ale celor mai mulți bărbați, peste patimi de rënd, cum sunt jocurile deosebite cu pierderi însemnate de sănătate, timp și bani, escesele în Bachus etc., trecem și peste consecvențele funeste ale acestor scăderi și ne oprim la gradul de considerație de care se bucură femeile — în realitate, nu în nălucirile galanteriei — în căsătoriile de aji.

Este un lucru cunoscut, că cea mai mare parte dintre bărbați consideră sexul femeesc de sex slab, cum îl și numim. Afară de femeile cari prin o serioasă educație au ajuns la o putere dezvoltată de judecată, celelalte sunt mai mult sau mai puțin foarte superficialitate tratate din partea bărbaților în general.

Am ajuns vremea, că femeia în ochii bărbaților este egală cu o jucărie, în casuri mai bune este tratată ca un copil.

Partea cea mai mare dintre bărbați nu-și poate închipui, ca cu o femeie să se potă înțelege serios, prețind mereu stereotipul:

»Ah, ce te înțelege o femeie? o femeie e mult pră naivă, pră cutare etc.«

Cel ce desprețușcă pe altul — de regulă — pe sine vr'e să se ridice, așa și acea sémă de bărbați în nemărginita lor știință (!) au ajuns așa de departe, încât din părerile ce au deșinși în general despre femei, se strecură o lăinică desprețuire față de femeile lor.

E vorba înse ca bărbații cari desprețușcă — fie în ascuns, fie pe față — pe soțiile lor, aceia-și desprețușcă tot-odată și familiile lor, ér în desprețul acesta se cuprinde mărturisirea cănteii că s'au căsătorit.

Este nețăgăduit că facultatea judecării la femei — după educația ce o fac astăzi — este nedezvoltată, de aceea și faptele ce izvoresc din judecări necoapte trebuie să fie superficiale: dară a bărbaților este datoria a se îngriji ca fetele, viitoare femeii, viitoare mame de familie, să primescă o sănătoasă, o temeinică educație și atunci vor fi și ei scutiți de toate sau cel puțin de multe izbucniri ale diferitelor slăbiciuni, scăderi etc. din firea femeilor.

Vom analiza acum — în fugă — efectele dezastrușe ale căsătoriei de șablon din punctul de vedere al femeii nematuro pentru căsătorie.

Am spus mai sus momentuositatea, sfîntenția și serioșitatea actului căsătoriei: am dis și aceea, că anticipăm, rămânând s'o dovedim mai târziu, superficialitatea în educația de aji a fetelor, prin urmare dela sine se înțelege, că partea cea mai mare dintre fete nu înțelege misiunea ce o așteaptă la intrarea ei în rëndul mamelor de familie.

O fată — crescută după obiceiul de aji — instruită în limbi străine, în musică, încungiurată de mai mulți profesori, maitre-i, guvernante etc. măritată odată, devine mamă în familie, femeie în societate.

I-a trebuit ani îndelungați până a pătruns (!) combinațiunea tonurilor în musică, i-a trebuit ani întregi până a înțelege în câțva spiritul unei limbi străine, tot ani lungi i-a trebuit până ș-a întipărit — mai bine dis — până ș-a obosit memoria cu o mul-

țime de date din istorie, geografie, științele esacte etc. — fără nici un folos, — și acum, fără a fi gândit cândva serios despre sfîntenția, despre hotărîtoarea însemnătate, a chemării sale în viața căsătoriei, densa devine mamă și de legile naturii i se impune acum sarcina cea mai grea, educațiunea copiilor ei, o sarcină cu atât mai grea, cu cât tinerea mamă de familie nu are măcar o idee despre ea, după cei 10—12 ani de »creștere« de »cultură.«

Și acum dela sine se înțelege, că numai greșită poate fi educațiunea ce o primesc copiii dela o mamă care însași a fost crescută după șablon.

Cum să fie dreptă umbra unui obiect, când însuș obiectul nu este drept?

Cine poate da ceva din ceea ce nu are?

Dar pe o mamă adevărată, nu o poate dispensa nimene de educațiunea copiilor ei, ea este, ea trebuie să fie cea dinteu și mai ispravincă crescătoare a copiilor sei.

Și decă o mamă nu-și implinesc cu sfîntenție datorițele sale de crescătoare a aceloră, căroră le-a dat viață, este ea îndreptățită în pretențiunile sale de stimă și iubire față de aceia, pe cari, decă i-a născut și nu ș-a dat toate silințele a-i crește, i-a nefeicit pentru totă viața lor?!

Nu, ei din contră, a comis un greu, un neiertat păcat, când a dat cuiva viață, fără a-l șei pregăti pentru viață, a pus fără cărmuire o corabie pe marea vieții în voia valurilor zdrobitoare!

Prin urmare, scopul de căpetenie în căsătorie, rămâne scop neajuns și acesta din pricina greșitii educațiunii ce s'a dat fetei, de dragul formelor și nu a fondului, a temeiului veritabil.

Cumcă și pe bărbați i privesc cele mai multe din aceste amare adevăruri, se înțelege din natura chestiunii.

Să mai analizăm acum efectele dezastrușe ale educațiunii femeescii greșite, cari se reoglindesc în nenumeratele neînțelegeri familiare?

Să mai amintim mania interpelărilor necompetente, observațiunile neintemeiate, amestecul neînțelegător și astfel conturbător al femeilor în afacerile bărbătești?

Să mai pomenim ceva despre înțelepciune închipuită, despre limbuție, despre ignoranță erasă în economia casnică etc?!

Să mai dicem un cuvânt despre pretențiunile ne mai săturate de modă, despre jalușia nebasată, despre cochetări, cu un cuvânt despre potopul antropilor de scăderi neînfrânate prin o educație sănătoasă?

Ba, nu mai dicem nici un cuvânt din toate aceste adevăruri triste, dar pră des absolute stăpâne în toate mișcărilor, în întregă conduita femeilor!

Se înțelege dară, că întru astfel de impregiurări viața familiară în cele mai multe casuri este un jug greu, un iad cumplit și pră adese slântul foc al vieții familiare se stinge pră curând, înghețul disonanțelor i cuprinde locul, ér la scopul veritabil al căsătoriei — în asemenea casuri — putem cu durerosă convingere aplica inscripția ce a văduț-o Dante în fruntea iadului:

»Lasciate ogni speranza, voi che entrate!«

ÉR cuasa reală a acestui regretabil adevăr este educațiunea greșită atât bărbătească, cât și femeescă, un adevăr acesta, care — durere — există pe o linie pră întinsă în societatea noastră.

Aurel C. Popovici.

Pe pod.

Tot curgeți neastempărat
Străluțitoare limpezi valuri;
Voi ve loviți de stânci, de maluri,

Când clocotind,
Când lunecând.

Ca voi gândirea-mi ne'ncetat
Prin lungul rîu al vieții curge,
Când clocotind,
Când lunecând.

Dar unde-ajunge, und' se scurge,
Gândirea? valul? — cine știe!...
Izvorul lor: e'n cap... e'n vie...
Dar gura-le?... cerul o știe.

N. A. Bogdan.

Suveniri de călătorie.

(Urmare.)

Sera la 7 ore am sosit la băile Călimăneșci, scopul călătoriei mele: eră ziua inaugurării noului stabiliment de băi, zidit în spesele guvernului cu o sumă aproximativă de 1,500,000 franci: din asta cauză eră multă lume adunată și nu putui găsi o odaie aici la stabiliment, nici în comună: deci ca să nu dorm noaptea în căruță, fui silit a călători încă 1 1/2 oră până la orașul Râmnic-Vâlcea, și estmod în acea zi făcui, dela Sibiu până la Râmnic, o călătorie de 101 kilometri. După câteva zile, deschizându-mi-se o odaie la stabiliment, m'am instalat la băile Călimăneșci.

Călimăneșci este o comună situată pe valea Oltului, sub picioarele Carpaților, între deluri: sub și pe aceste deluri sînt izvoare de iod, de sulf (pucioasă,) apă feruginosă și sărată, adeca patru soiuri de apă minerală, adunate la un loc. Până estimp oșpeții vizitatori intrau în casele sătenilor și aduceau apa cu butoieile dela izvoare, o încălțiau cu petrii inferbentate, aruncate în cada cu apă și estmod făceau baia. Erau, ba și acum sînt, în comună doue restaurante, la italianul Bartolomeu și la românul Costache: în est an fiind gata stabilimentul, societatea mai cultă și alasă a cuprins odăile acestuia. Edificiul este lung de 100 metri și lat de 60, are un cat: giur impregiur și la terasă și la cat galerii (coridore) late câte de 3 metrii, cari servese drept loc de preumblare și conversațiune oșpeților în timp de plôie; are 75 de camere pentru oșpeți: 40 pentru băi, cu bazine obduse cu sticlă verde: mai are sală de inhalatiune, de baie de vapor, de duș rece; apa minerală se încălțese în bazine cu abure derivat dela mașinerie prin țevi induse la fiecare bazin (cad în pământ.) Apele au un rezervoar mare construit din pētră de stâncă, în care se derivază, prin canale acoperite, depe deluri. Încă și acuma se sparg stâncile pe deluri cu dinamit, pentru ca apele să se seurgă mai bine și să se captureze în rezervoar: stabilimentul are încă sală de dans, de billiard și jocuri, sală de lectură cu jurnale românești și franceze, în fine sală de mîncare.

Stabilimentul este situat în capetul comunei Călimăneșci de cătră Cozia, între doue deluri; imediat lângă curtea stabilimentului e o șoseuă, cu asta paralel Oltul; gătându-se acum de tōmnă și edificul pentru un bazar, în care se vor vinde tot felul de obiecte, la anul viitor se va deschide și acesta.

Mobilierul stabilimentului este modern și fin, cu tōtă comoditatea, este adus dela Viena, dela frații Quittner; serviciu bun: o odaie pentru o persoană 3 franci la zi, 50 bani serviciul: mîncarea table d' hot 7 franci la zi. La otelele sēu mai bine cărciumele din sat se mîncă după cartă, cine ce voeșce, se pōte și cu abonament 30 franci la lună și pōți mîncă ce alegi depe listă, lângă acesta mai capeți și o jumătate litră de vin; tōte mîncările se fac cu unt, cu unsore

(cum țic pe acolo untură) de porc, nimica, o baie 2 franci; pentru sesonul întreg taesa muziceii 5 franci; altă taesă nu esistă; în tōtă ziua banda militară a dorobanților cîntă de 2 ori.

Pentru curiositatea publicului nostru de dincōce și mai ales a celui din părțile ungurene, descriu aci câteva mîncări: »ciorbă cu aguridă,« adecă zamă acră; »ciorbă cu perișore,« perișorele sînt făcute din carne tocată amestecată cu orez, ca umplēturile nōstre în varță sēu curechii; »ciorbă cu zarzavaturi,« adeca legumi sēu verdețuri: »sarmaluțe« (umplēturi de varță fără zamă;) »pui cu ostropel« (ostropelul e o saramură sēu sos cu aiu sēu usturoiu;) »mușchiu la frigare« (carne de vită, grōsă, ca beltecul, friptă;) »frigăruia« (mușchiul tăiat bucățele trase la frigare și fripte, aduse la țăer cu frigarea de lemn;) »pătlașele roșii (paradice) umplute;« »pătlașele vinete tocate« (mestecate cu oleiu și piperate, se mîncă și în loc de salată și mețelic la dejuneu;) »ardei (piparcă) umplut« (cu carne tocată și orez;) »dovlecei (formă de castraveți sēu cucurbete) umpluți;« »pui cu bame« (bamele is niște fructe mici în forma crastaveților când încep a creșce, dar la gust ca cucurbeta sēu dovleceii;) »diveci,« tot felul de verdețuri sēu legumi forte cu carne bucățită, asta se ține ca o mîncare delicată; »pui cu masline« apoi »mămăliguță« cu brînză sēu oue jumări (păpară) tot a doua, cel mult a treia zi, încă și la mēsa table d' hote: altcum mămăliguța o mîncă și cu smântână sēu lapte bătut. Culina sēu sufrageria (cum țic pe acolo, țic și popolă) la stabiliment e franceză, pe lângă tōte mîncările românești. Carne de berbec viniă adese-ori sub numele francez »jigou;« odată țisei chelnerului »ce e asta, Petrasche, berbec?« el imi respunse »mocanii i țic berbec, dar domniū jigou,« ne prînse risetele... altcum dl Petrasche eră în frac, cu peptar și cravată albă.

Până te dedai cu mîncările de dincolo, îți trebuesc câteva țile: până atunci te pōți sătura din tot felul de cărnuri fripte și cu sosuri. Din pîne pōți mîncă și din vinuri, alb și roșu, pōți bē cāt îți cere stomacul, căci nu se socotesc. Grațioșele dōmne și domnișore de pela noi imi vor pardonă, că nu le pot servi și cu lista farinagelor (aluatelor) sēu prējitori cum le țic în România, căci d'aceste cāt am stat (3 sēptemăni) la stabiliment, nu ni s'a servit, decăt de doue ori; odată omelet, altă-dată prējitori cu mere și lequar sēu miere de prune.

Apă purgativă de beut la Călimăneșci nu este: dar este altă apă de cură, precum spun, cea mai folositoare în Europa întregă, în contra petrei și a morburilor vesicali și acesta este »apa de Căciulata.« un sat între Călimăneșci și Cozia, doi kilometri depărtare de Călimăneșci, va să țică pēdestru plimbare de jumătate de oră. Mulți din oșpeți sînt cari fac numai băi, alții cari bēu numai apă; cei ce bēu apă, plecă dimineața dela 5—6 ore și stau la izvorul de Căciulata până pela 8; după amēzi dela 4 1/2 până la 6 ore: la timpul plecării stau la dispozițiune birje și omnibusul stabilimentului; birjele te duc și te readuc pentru jumătate franc, omnibusul pentru un franc; izvorul apei de Căciulata este pe țermul drept al Oltului, între fluvii și șosea; conține »lithiu« un element metalic a cărui oxid lithionul este în legătură cu acidul silicil, inventat în 1817 de Arfvedson în mineralul »Petalit«. Din acesta apă, la recomandățiunea dlui Goleșcu, a dus și lui Napoleon III împēratorelui francez, dar prē tărdui pentru el, căci morbul seu eră invecchit. Asupra izvorului Căciulata, din malul Oltului până în delul șoselei, s'a ridicat un mur gros de pētră naturală, ca să se facă în contra esundării Oltului, care cum creșce acoperă izvorul, ba il necă din jos; între mur și del s'a făcut

UNDE TI-I STĂPÂNUL?

o terasă și fântână rotundă până la fundul izvorului, din care se scote apa, când țeva de desubt este inecată de undele Oltului. Acesta terasă va fi acoperită și va servi drept loc de plimbare celor ce fac cură. Cozia e numai 1 chilom. depărtare de fântâna Căciulata; asupra lor vis-à-vis se înalță muntele numit Cozia cu niște stânci crepate în formă de urieși, dela acest munte își are numele Mănăstirea Cozia.

Păretele terasei fiind făcut din petri mari quadrate, visitorii își scobesc numele pe ele, prin un meșter italian, care are câștig bun 4—5 franci dela un nume.

Oppler, primul fabricant de bere dela București, în recunoștința lecuirei sale, a lăsat a se scobi pe o petră următoarele versuri:

Urmând cura regulată
Cu apa din Căciulată,
Remăi complet lecut
Și ca mine mulțămît.

W. H. Oppler. 1884—1886.

Un malițios ôrecare a lipit pe d'asupra o hârtie cu aceste versuri:

Dacă, precum Oppler spune,
Că apele-s de minune:
Nu e în drept a ne cere
Ca să bem din a lui bere.

De sine se înțelege, că a produs ilaritate și risete; însuș Oppler, care eră de față, vrënd nevrënd rîdea și el.

Un defect, seu cum ție în România, un cusur au băile de Călimănești, lipsa parcului: de sigur se va face și plantațiune de arbori în giurul stabilimentului, de presinte inse trebuie să treci Oltul cu luntrea, ca să ajungi la umbră: precum se vorbiă, se va face și peste Olt un pod.

Mai din jos de stabiliment, vis-à-vis cu primele case a comunei, în apa Oltului este o insulă cu o mănăstire de maice (călugărițe) numită Ostrov; insula e pădurice întregă, deja crucișată cu cărări de preumblare, pentru publicul băilor: se află în ea o biserică zidită în 1751 și cinci edificii pentru maice, cari și mai ales starița (Priora, Egumena) întimpină și primește cu afabilitate pe ôspeți, i poțteșce la coridorul casei sale și le serveșce cu o linguriță de dulcetta și un păhar de apă rece. Vorbind cu starița (cuvânt slavon, are înțelesul de senioră,) imi spuse că de când s'a secularizat averile, fiecare din trônele primeșce pe lună dela stat 15 franci. Sânt de tot vr'o 16 maice; fiecare are odaia s'a separată cu un pat, care i serveșce și de canapă, un scaun, o mеса de lemn și o sobă (cuptor de foc,) fiecare se ingrișce de măncarea sa separat. Câte sânt aci, tôte sânt din clasa inferiôră a poporațiunii, fără cultură și cam murdare: umblă prin parc (pădurice) desculțe, adunând la surcele, uscăciuni, unele stau întinse pe erba cu lurca, altele scarmenă lână din care țes materii de vestminte și vënd cotul cu câte 2—3 franci. Aceste maice neavënd nici un oblegament, fie cultural, fie de caritate, sub pretest de a-și cumpêra obiectele necesare și măncarea cotidiană, umblă de capul lor libere, trăind în trândavie și bigotism; pe una am vëndut-o vinind dela târgul Râmnicului într'un car cu niște țerani: pe alta într'o duminică după miêdi la cârciuma satului Jiblea bënd rachiu cu ômenii, cari cântau și petreceau lângă ceteră: eră maică bêtănă pela 60 de ani, mirosiă bișișor a țuică, pèrul nepeptenat i atôră de sub vèlul virginal și eră cam nespelată sfinția sa: vèdèndu-me străin, de loc a alergat la mine la stradă și imi dișe scuzându-se: »Numai acuș am vinit, să-mi cumpêr

acesta mică pâne și m'a-ți și vèdul, ve rog să nu me declarați (denunțați,) că ție numai acuș vinii!« Eu o mângăiai, că nu o voi declara, numai să ție o rugăciune pentru mine. Se vorbiă la băi, că o maică vèdènd o damă tineră cu pèrul pudrat, se fi esclamat »Ce dômă frumôsă tineră, pecat că i-a muceșit pèrul!«

Trebuie să spun adevèrul, că tôte maicele sânt bêtâne, stôrse de vieță, deci nu le poți bănui cu escese în contra moralității; numai chiar o soră eră între ele, tinerică, cel mult de 16 ani, frumôsă, cu ochi aprinși și cu o talie lunonică, acesta face serviciile paracisierului (sfetului), bate tóca, trage clopotul, aprinde luminile și ceteșce apostolul; o puteau vedé de multe ori pe țermii Oltului, culegând flori și sârind ca o căpriôră; din astfel de surori apoi, cum țieca starița »dêcă vré Dđeu!« se fac maice. Frumôsă soriôră Maria eră din comuna Stoinești, remasă de părinți și primită de mică în acel asil. O astfel de soră a putut V. Alecsandri să o cânte în următoarele versuri:

Sora și hoțul.

Sus în dël la mănăstire,
Plânge sora 'ntr'o grădină,
Plânge nôptea și suspină,
Dup'a lumii fericire:

»In amar trăind de mică,
Ochii-mi plâng, sufletu-mi geme
Și ca pomul ce jos pică,
Viêța-mi cade fără vreme.

Ah, sfêșescă-se odată
Asta vieță de durere;
Viemôrtea așteptată
Ca o dulce mângăiere.»

— »Ce spui dragă soriôră!
(Dișe hoțul din pădure);
Cu-ai tei ochi ca doue mure,
Tu frumôsă lăcrimiôră;

Tu să mori, dulce minune?
Și de Domnul nu-ți e frică?
Dragă soră tinerică,
Fă trei cruci ș-o rugăciune.

De vrei ochii să-ți lucescă,
Intr'un rai de veselie;
Și ca flórea din câmpie,
In pept înima să-ți creșcă:

Hai cu mine 'n codru verde,
S'auđi doina cea de jale;
Când plăușii trec în vale,
Pe cărarea ce se perde.

Să veđi șoimul depe stâncă,
Cum se naltă se izbeșce
Peste corbul ce zăreșce
In prepastia adâncă.

Èr fiocoil cum se plécă,
De me vede la potecă;
Câm smerit în genunchi pică,
Și de fală se desbracă« etc.

D'a mers sora, nu se șcic,
Dar d'atuncia prin grădină
Nici nu plânge, nici suspină,
Nime 'n dël la mănăstire...

În depărtare doue ôre de Călimănești, în circumscripțiune dela comunele Jiblea și Șerbănești, clăd

sub stâncile muntelui Cozia, într'o vale închisă, mai este o mănăstire »Stănișora« cu bărbați călugări; neavând nici o vocațiune, decât a merge trei ori pe săptămână la biserică. Și estmod pe o estensiune, așa dicend abiă de un mil de pământ, trei mănăstiri: Cozia, Ostrov și Stănișora. . . Afară de aceste încă 8 numai in județul Râmnicului; apoi asemenea este in toate județele sub-carpatine. In timpurile trecute aveau și insemnătate politică, căci cei cu stare mai bunicică, când intrau Turcii și cete jefuitoare in țară, se trăgeau cu toate ale lor la munți, intrau și se inhideau in mănăstiri; dar scăpând țera de astfel de necasuri, Domnul Cuza a făcut numai bine țerii, secularizând grandioasele averi mănăstirești și redând multe brațe lucrătoare patriei: . .

Mănăstirea Ostrovului aparținend jurisdicțiunii episcopului de Argeș, care de presinte este Genadie al II, chiar pe atunci petrecuse câteva zile la mănăstire; avend onore a-mi face cunoștință cu S. Sa in parcul insulei, am observat că este un om cu inimă românească și cu o cultură superioară; are la 45—50 de ani și e episcop deja de 10 ani; om inalt, brunet; sub păstorirea sa s'a ridicat, apröpe la 60 biserici prin comune. Imi spunea, că biserica renumită de Argeș va fi finită și inaugurată la 8 septembrie vechiu, provocandu-me să nu cruț ostenela de a o vedea: mulți dintre bărbații României erau de părere, că S. Sa Genadie o să fie mitropolit primat in locul repausatului Miclescu.

Nițel mai jos de Ostrov peste Olt, este comuna Jiblea, la care treci pe un pod mare plutitor și atërnat de un lanț de sirmă (drot) intins dela un mal la celalalt al Oltului; este comună munténă unde se face industria renumită de caș a la Schweizer și brânzături; pe fiecare caș este incrustată cuantitatea și prețul, dela 2—7 franci. Jiblecele in serbători și dumineci vin la stabilimentul băilor, unde sunt admirate pentru frumosul și pitorescul costum românesc.

Sub timpul petrecerii mele la Călimănești am vizitat casa comunală care in România se numește: primărie: judele comunal: primariu. Numai pe notar l'am gasit: imbrăcat țărănește, deși om tiner, eră pre imbumbat (inchis) și tăcut: după întrebările puse, imi spuse, că el indeplinește toate agendele scrisale, dar numele lui nicăiri nu figurază, numai a primarului, care trebuie să știe carte. Protocölele botezaților, cununăților și a morților le duce primarul: aceste sunt oficiöse, nu a preoților, se numesc »registre«, est mod »Registrul stării civile pentru botezați,« »pentru cununăți« și »pentru morți,« fiecare act, botez, cununie seu mortalitate, are in registrul seu o pagină separată, in care se induc persoanele interesate, timpul, martorii etc., preotului local nu-i este permis să boteze, să cununie seu să inmormenteze, până ce nu i se duce și arată act din registrul stării civile: aceste registre se fac in doue esemplare, unul remâne pentru comună, celalalt se subșterne prefecturei, cum am dice la noi »oficiul vice-șpanal« va să dice autoritatea comitatensă (județiană.)

L'am rugat să-mi arate registrul impozitelor (dărilor,) ca să me informez, pe ce basă, ce dări plătesc? imi respunse că afacerea impozitelor nu se ține de agendele primarului, ci de a receptorului, care lucrează independent de primărie, fiind denumit de organele guvernului și plătit de stat.

După acösta am cerut registrele indatorităților la miliție, respective conscrierea lor; imi respunse: »nu se ține de sfera activității noastre; aceste registre le face prefectura din registrele stării civile, din cari un esemplar i se trimite in tot anul.«

Dar evidența militarilor cum o duceți? »nu se ține de noi, ci de căpitanul companiei, care locuește

in căsarma din comună.« Din aceste se vede că in România nu este centralizare birocratică.

Dela căpitanul de dorobanți, care locuește in Călimănești m'am informat mai târziu despre următoarele:

In fiecare județ (comitat) este un regiment de dorobanți; companiile regimentelor sunt subimpărțite cam după plasele (cercuri) politice, in comunele centrale; p. es. la compania de Călimănești aparțineau 18 sate; toți militarii dorobanți din aceste comune trebuie să se presinteze in totă dumineca dimineța la 6 ore la căsarmă, unde fiecare își are depusă arma și armătura sa, in acea zi până de cătră seră își face exercițiul militar, după care plecă a casă și in întreaga săptămăna o petrece la vatra casei sale și in economia sa; estmod 52 de zile le petrece in deprinderea armelor și peste 300 de zile in economia proprie. 6r postul este cruțat de multele spese cu întreținerea lor, cari le face numai la concentrări și la companiile regulate; precum imi spunea, acesta e sistemul prusian.

(Incheierea va urmă.)

Iosif Roman.

Poesii populare din Ardeal.

— De pela Ascileul-mare. —

V.

Peste munte este-o punte,
Peste codru este-un pod;
La capetul podului,
Drăguțul meu cel dintöie
Șede la mäsă și scrie.
Cu cât scrie, me mângăie,
Când cetește, me topește.
Cu cine me potrivește:
Cu luna, cu söröle,
Cu dragi căpriörele;
Cu luna, cu stelele,
Cu dragi rindunelele.

VI.

Mai e astăzi, mai e mâne,
Mândră me duc dela tine;
Me duc in cutare loc,
Cum pică lemnul pe foc;
Me duc in cutare țără,
Cum pică lemnul pe pară.
Me duc mândră dela tine,
Unde nu cunosc pe nime;
Numai frunța și 6rba,
Care-i in totă lumea;
Numai frunța și codrul,
Care-i peste tot locul.

VII.

Mai e pe din sus de saț,
Este-un lemn de brad uscat;
In v6rșutul lemnului,
Scrisu-i dorul mândrului.
Mai in jos prin cr6ngulele,
Scrisă-i ș-a mândrușii jele.
Mai in jos pela trupină,
Este-o pasere galb6nă;
Și își pând6ște cuibuțul,
Chiar ca și fata drăguțul;
Și-și pând6ște penele,
Ca fata sprincenele.

Meditațiuni de toamnă.

București, 15/27 sept. 1886.

Câtă frumusețe, dămine! în această natură! Câtă armonie și câtă mângâiere și ce puțini o înțeleg. . . . Câtă fericire și câte bucurii în această viață și ce puțini le-au simțit!

O, este ciudat omul, trece adese-ori pe lângă ce e frumos, fără de a observa ceea frumusețe

- » merge p'a vieții lungă cale,
- » Prin lunci de farmec pline, cântând doine de jale.

și

- » În dar bolta-i senină, el tot pare doborât;
- » Notând prin apă, strigă mereu că e setos.

Nemulțămirea adese-ori așa ca din senin i umple sufletul, așa de puțini sînt aceia cari sînt destul de tari a-și învinge dorințele vaste, a-și stăpâni patimele; atât de rar este acel om, despre care nu am pute dice cu drept cuvînt, că:

- » În dar surid în giuru-i mîi dalbe floriore,
- » În loc să le culgă, le calcă în piciorie;
- » Căci mult i par mai mîndre, mai scumpe cele flori,
- » Ce vîd în depărtare ai sei ochi plîngători. . .

Să căutăm numai în giurul nostru și câți nu vom găsi de aceștia?! . . . Câte suflete înbetrânite înainte de vreme, câte inimi mîrte fără a fi trăit; câți de acei, cari au trecut prin această lume ca o umbră, fără a simți măcar pe un minut câtă dulceață este totuș în această grea viață!

Te imbeți mai adese-ori de tumult, te preocupă mai de multe ori sîrtea altora, îți frîmînti mîntea adese-ori cu aceea ce ar trebui să fie și gîndindu-te la viitor, perți prezentul, te gîndești la

- » Un plai mai dalb cu frunze etern neveștețite,
- » Ale cărui paseri cîntă mai dulce, mai voios,
- » Al cărui cer albastru în veci nu e noros.

Ah! nu lăsă să trecă prezentul fără a fi trăit în el și nu ai trăit, decă nu ai simțit nimic! Gîndește-te la aceea, că:

- » Vremea trece, vremea vine,
- » Tote-s vechi și noue tôte;
- » Ce e reu și ce e bine.

Nu ai cules din trecut experiențe pentru viitor?! Perți și prezentul și ușor ți se va întîmplă că

- » Cîntînd crini dalbi, găsești spini negri de 'ntristare,
- » Căci plaiul ce-l promite speranța surîzînd.
- » E undeva 'ntre stele, dar nu p'acest pămînt. . .

Ține bine mîntea, unde dice poetul:

- » O! nu căută pe munte, ce poți găsi pe vale. . .
- » Culege tîtă flîrea, ce sîrtea-ți pune 'n cale.
- » Ori cînd te mulțămesc cu binele ce ai,
- » Pămîntul pentru tine atunci va fi un rai.

» Aceste șiruri și strofe mi-au vînit în mîntea acum, cînd după două luni de zile vin din nou a bate la ușa »Salonului« acestei reviste. Nu am voit să fac filosofie în acele șiruri și aducînd acele versuri, am dis, uite, numai așa ceea ce am dis, dar par că i-aș fi simțit tîtă vorba.

Oh, căci căutat-am și eu frumuseța naturii adese-ori prin depărtare și eu rătăciam prin mijlocul ei! . . . Căutat-am mîngâierea, fericirea și bucuria și eu le aveam pe tôte aste; numai cînd m'am des-

părțit de ele, numai atunci le-am simțit. . . Căutat-am liniștea și am întîlnit lupta, visat-am despre planuri mari și în schimb am pierdut și ceea ce am avut. . .

Da, să nu visezi, altă lume este pentru visuri, nu acesta unde trăește omul, unde domnește egoismul, unde adevêrul este atât de multe ori învins de cătră neadevêr, unde idealul se pierde atât de ușor în invălmășagul luptei eului!

O să fie, decă va fi, o altă viață, după ce vom fi sfîrșit cu asta și neavînd idei despre cum are să fie aceea, să-o trăim pe asta dîcînd:

- » . . . să-mi rîcoresc viața la un amurgul de sîră,
- » Și să mai ascult, pe gînduri, doine-trîșca dela tîrlă,
- » Ori doiosul plîns al apii, șopotînd nîptea pe gîrlă. . .

Repetînd aceste versuri dîlnic, ne vom pute pădî sufletul de a nu merge prî departe în visare; vom găsi mult în puțîn, frumos într'un lucru ce pînă aci nu ni s'a părut nimic; vom privi într'un lucru simplu, un idil ce ne incîntă și numai gîsînd aceste lucruri, numai atunci am dat de calea adevêratei fericiri. . .

Umblat-am și eu prin locuri șgomotose, fost-am purtat de valurile mării, sufletul meu stătea plin de admirațiune înaintea lumii, mie necunoscută încă pînă acuma și totuș numai acum vîd, că nu cuprinde întreaga lume atîta intrînsa, cît pôte să cuprindă o poiană, un izvor diîn lumea ta, de care-ți este legată cea mai dulce suvenir: suvenirul tinereței, că nu este în întreaga lume atîta fericire, cît pôte să-ți dea o inimă iubitoare, un suflet, care să facă din viața ta un vis și din visul teu o viață!

Lume! . . . Ciudată și curiosă vorbă. . . Unii își inchipuesc sub forma ei tot universul, alții numai o prî mică pîrticică din acest univers și totuș par că aș crede mai bucuros, că această din urmă lume este de un cuprins mai mare!

M'am depărtat inse pôte prî mult de ceea ce voiam să scriu. Căci încă odată: urîesc par că filosofia, te lasă așa rece și viața și așa este atît de rece, încît avem multă trebuință de razele calde a poeziei pentru a ne face traiul mai plăcut, mai dulce. Să și lăsăm filosofia descălîlor, acum cînd voim a ne desfîtă, să nu căutăm fața rece și palidă a acelei șciințe, care de sute și mîi de ani cercetă: ce este fericirea și totuș nu a ajuns mai departe decăt a ne spune: »Totul e deșertăciune!«

Eu în scrisoarea mea aveam de gînd a ve scrie ca de obicei, despre cele ce se petrec pe aci. Ce să ve scriu inse, cînd aci nu prî se întîmplă multe. Căci cele politice nu își au loc aci; pînă la deschiderea teatrului, începerea concertelor etc. mai este încă o lună, pînă atunci numai atîta se petrece în București, că: scade căldura și precum scade căldura, se mărește și numărul bucureștenilor și de sigur pe cînd își va deschide izvoarele »Fântâna Blanduziei« * apoi nu cred să lipsescă un bucureșcean, care să nu alerge a-și adăpa sufletul la această fântână atît de dulce. Eu, și de sigur mulți cu mine, aștept cu dor acest timp, căci numai în ascultarea și vederea frumosului pôte găsi omul adevêrată distragere sufletescă. Incolo în adevêr, pustiu, deșertăciune! . . . Și dintre cîte pôte și șcie crea omul, artele frumoșe: poezia și musica, sînt cele mai dulci pentru mîngâierea sufletului ostenit de lupta vieții.

Un liman pôte ave numai omul: mîngâierea! Fie sufletul cît de obosit, mîngâierea i dă o nouă putere; fie inima cît de zdrobită, mîngâierea trebuie să aibă putere asupra ei. . . Și unde putem găsi această mîngâiere? În arte. Arta își ușurează durerea, își mărește bucuria și-ți inseninează gîndirea. . .

* Representațiunile teatrale se vor începe cu . . .

ce așteptăm noi cu dor toamna și nu ne intristăm când vedem frunzele căzând depe arbori: deși este cam tristă această vedere, oh, este tristă a vedea cum se apropie mărta de natură și apoi nouă această mărta ne prevestește o nouă viață, căci viața socială pe aci numai cu toamna începe a fi în adevăr plăcută și apoi șcim că și pentru natură somnul ce urmăze după toamna este numai un timp de repaus, ca apoi primăvera cu atât mai frumoasă să-i fie invierea; tristă este numai mărta omului, căci această este pentru vecinicie! . . . Ore de ce nu-și are și omul invierea sa, de ce nu se asemănă și în privința asta cu primăvera, se asemănă numai în durată: amândouă sunt așa de scurte! . . .

Ioan Russu.

Esposițiunea din Cernăuți.

— 28 septembrie.

Esposiția preocupă neconținut spiritele bucovinenilor. Totă țera pare a se mișca spre Cernăuți, spre a se desfătă la progresele ei. De 4 zile plouă, tempestatea se recise foarte mult, încât nu-i mirare decă și contingentul vizitator al esposiției se imputină spre a se mări îndată ce razele soarelui vor încălzi păduricea esposiției.

Țilele acestea se ține esposiția particulară a cailor. Locul esposiției semănă a grajd, unde se duc caii, spre a se convinge de țaria lor. Mulți cai s'au premiat. Sânt foarte frumoșe specii espuse. De mare avere sânt caii espusi ai biholăriei statului din Rădăuți și ai besarabianului Calmutichi. Din Rădăuți s'au adus cai de rasa arabă-spaniolă, mai ales de cea renumită »Delila.« Caii dlui Calmutichi sânt de rasa Orloff din Rusia; cai foarte frumoși.

Naintea cailor a fost esposiția albinelor și gănelor. Albinăritul eră foarte bine represintat, căci cele mai noue sisteme erau adoptate. Popa unguresc din Hadicfalva, districtul Rădăuților, eră capul espositorilor: prisaca dlui are un renume mare în țera.

Din găine au fost espuse numai cele din străimătate, rasa bucovinică nu s'a spus de loc.

În timpurile din urmă fu esposiția vizitată și de Al. S. Archiducele Carol Ludwig, protectorul esposiției, cum și de ministrul agriculturii, dl conte Falkenhayn. Al. S. și ministrul Falkenhayn petrecură mai ales în pavilionul industriei de casă, unde is espuse lucrurile țărănești. Bogățata ornamentațiunilor depe cămeșile și celelalte îmbrăcăminte, cum și depe covore încăntă foarte mult pe augustul oște Al. Sa Archiducele Carol Ludwig.

Într'un unghiet al pavilionului espuse dna de Grigorcea mai multe foteluri acoperite cu brăne țărănești brodate. Aceste foteluri, cum și mai multe alte lucruri din pavilion, le cumpără Al. Sa.

Societatea filarmonică română »Armonia« arangia pentru petrecerea vizitatorilor o serată musicală cum și una de dans. Referativ la petrecerile române din erna, serata eră mai puțin cercetată. Oșpeții erau mai ales de pela țera. Musica militară a regimentului bucovinean cântă jocurile. Serata se deschise de cătră dl adjunct Vasili Morariu cu dna Aglaia Cosovici.

Dintre domni fost-au consilerul Corneliu Cosovici, Mihaiu Piteiu preses, consulul rusesc Kir Dinjean etc. În costum național au fost damicelele Patrasiu, Stefanelli, dōmna Elena Voronca din Siret.

Dionisiu O. Olinescu.

Eticheta.

Decă ne aflăm în o societate pe promenadă și o altă societate se alătură la a noastră, la salutare,

personele cari au ședut, trebuie să se scōle, er societatea care a vinit, numai atunci pōte ocupa loc, decă toți membrii au fost presintați.

Numai acele persoane se primesc ședend, pe cari nu le dorim să ocupe loc lângă noi.

Decă după primele vorbe ne aședam erăș, unii din vizitatori sânt de părerea că și ei pot șede; dar părerea acesta e greșită, căci nu este ertat să se așede nimene, decă n'a fost poltit.

Femeile, fie în promenade publice fie în salon, nici odată nu se scōlă, decă primesc visite de bărbați. Bărbații nici odată nu pōte ocupa loc decă nu este poltit. În asemenea casuri femeile au să fie foarte atente.

În societate de bărbați, femeile au un rol foarte greu. Nisuița de frunte a lor trebuie să fie d'a înfrēna eventualele necuviințe și d'a conduce conversațiunea astfel, ca bărbații să nu uite, că în societate se află și o femeie.

Unde ț-i stăpānul?

— Veți ilustrațiunea depe pagina 453. —

L'a vēđut odată și de-atunci firea ei s'a schimbat cu totul. A fost veselă, sburdalnică; ridea, glumiă, își bătea joc de toți. Acuma e tăcută, melancolică și vrē să facă tuturora numai bine.

A fost într'un bal. Frumōsă și alintată de cătră toți tinerii, priviă pe toți drept niște jucării; îi scotea din minți și apoi ridea. Asta eră petrecerea ei cea mai mare.

De odată inse se ivi în sală un tiner străin, nalt și frumos, cu o înlătoșare impunătoare, intocmă cum pretindea dēnsa să fie un bărbat.

Cum îl vēđu, se cutremurā. O simțire dulce și totuș crudă i cutrieră sufletul: etă idealul ce l'a visat!

Din momentul acela, risul i-a amuțit, a stat locului ca prinșionierul, a fost cucerită, a încetat d'a mai fi stăpānă peste sine ēnsași.

Nu peste mult tinerul i-a fost presintat și i-a cerut un »tour.« Urmarea fu o cunoșcință care s'a continuat și ntărit acasă. Ea eră tericită.

Odată inse tinerul a încetat să mai vie. O supărare seu cutare afacere îl impedecă să mai vie? Etă întrebarea ce necășia pe bieta fată, fără ca să șcie ghici adevērata causă.

Astfel meditând ședea odată 'n grădină. De-odată un susur lin o deșteptă din visările sale. Dintre tufe apărū un căne vânătoresc. Ea trēsări. Îl recunoscu. Eră cănele lui.

Privi cu drag cănele ce-și ridică frumosul cap spre ea și cuprinsă de bucurie, îl întrebă:

— Unde ț-i stăpānul?

Va vini și el. De sigur are să vină! Acesta i spunea aparința cănelui, care totdeuna alergă înaintea stăpānului seu. Ce drag căne! Ce bun căne!

I. V.

Literatură și arte.

Șciri literare și artistice. Dl. B. P. Husădaru represinteză România la congresul orientaliștilor, care s'a deschis la Viena în duminica trecută. — Dl. Constantin Lupu a ținut duminica trecută în societatea »Tinerimea română« din București o conferință literară despre »Raportul între instrucțiune și educațiune.« — Dl. James Samuelsohn, cunoscutul scriitor engles, autorul cărții »Roumania, past and present,« a scris o broșură politică, în care arată primejdia care vine asupra României din partea Rusiei. — Dl. D. I. Popilian, profesor de limba română și latină la

liceul Carol I din Craiova, face apel către iubitorii instrucțiunii să spriginescă tipărirea dicționarului seu Latin-Român, cu prețul de abonament 10 lei. — *Dl M. Pompiliu* va rețipări »Antologia« sa, care s'a epuizat până la cel din urmă exemplar; ediția a doua, în format mai corespunzător, hârtie mult mai bună, tipar mai elegant, cu câteva adausuri la cuprins, va eși de sub tipar cât mai îngrabă.

Fata dela Cozia, dramă în patru acte, de dl Iuliu I. Roșca, a eșit de sub tipar la București. Această piesă a fost premiată cu 1000 franci la concursul deschis de direcțiunea generală a teatrelor din România, în anul 1882. În anul 1883 stagiunea Teatrului Național din București s'a deschis cu »Fata dela Cozia.« A doua reprezentațiune, serie autorul în »note,« a avut loc a doua zi, și numai intrigelor de culise și sistemele nenorocite ce domniă în teatru, de a nu se jucă o piesă în șir mai mult de două ori, când autorul ei nu se bucură de vr'o influință puternică, se datoreșce intreruperea reprezentațiilor. Volumul e precedat d'o prefață a autorului, în care zugrăveșce epoca în care se petrece acțiunea și lămurășce caracterele singuraticelor persoane. În fruntea volumului găsim și portretul autorului. Prețul 3 lei, în legătură de lueș 4 lei. Abonamente primim și noi, cu prețul de 1 fl. 40 cr.; séu 1 fl. 80 cr.

Lăpușnean, Domnul Moldovei, tragedie de dl Iuliu I. Roșca, s'a pus sub tipar la București și va apăre în curând. Autorul deschidând subscripțiune pentru »Fata dela Cozia« și pentru »Lăpușnean,« cu prețul de cinci lei, amândouă volumele, cererile de abonament se vor trimite franco, împreună cu banii, la adresa: Iuliu I. Roșca, strada Casarmei, nr. 46, București, dupăce imediat se va expediă primul volum. Cei cari vor voi să aibă volumul legat, vor trimite un leu pentru acesta, arătând și colorea ce doresc să aibă.

Din viața de București. Sub acest titlu va publica colaboratorul nostru dl Iuliu I. Roșca cronicile săptămânale publicate în anii 1882—1885 mai cu semă în foia noastră. Aceste »fărimături ale istoriei contemporane« vor fi negreșit niște interesante documente pentru un viitor îndepărtat și totdeauna vor fi citite cu plăcere și consultate cu interes. Și ce păcat, că nimene la noi n'a înțeles încă importanța acestui lucru și nimene nu se ocupă a-l face, pe când străinii în toate Țările lor au colônă rezervată, ba încă pe fața primă, pentru asemeni cronice, în care scrîtorii înregistrează și cu și viața în mijlocul căreia se mișcă. Ce a făcut ilustru pe Jules Claretie, decă nu cronicile sale din »Le Temps« intitulate »La vie à Paris?« Usăm de privilegiul acesta, ca să ștevestim, că dl Roșca va reincepe în »Familia« cronicile sale bucușene, prin cari din când în când își va fiesă pe hârtie impresiunile.

Manual de școlă. A eșit de sub tipar în Lugos: »Manual pentru epica, lirica și didactica limbei române« de Iosif Tempea, preot și profesor gimnasial. Autorul a adunat bine definițiunile diferitelor genuri literare, pe cari le și ilustrază cu exemple din scriitori străini. Exemplele și indicările făcute la scriitorii români nu totdeauna sînt norocoșe. Câte odată nu sînt nici esacte: așa de exemplu, se citează ca români de Iosif Vulcan: »Cavalerii Noptii« (care numai e tradus de densus) și »Mirésă pentru mirésă« (care nu e roman, ci comedie în 3 acte.) Cartea se incheie cu reproducerea unor piese de model, cari sînt destul de bine alese. Prețul 80 cr.

Spriginirea diaristiceii române. Cetim în »Luminătorul:« Ne doreș inima când vedem pe popórele conlocuitoare de alte naționalități, că abonează jurnalele lor cu deci și cu sutele de mii, până când poporul

românesc concurge abia cu decimi, maesimul cu sutele de abonenți, dar de »mii« de abonenți nici vorbă nu e la români. Șcim și adevărat este, că la români este sărăria de mijloce materiale, dar șcim și adevărat este și aceea că indolența și nepăsarea este cu mult mai mare ca sărăcia în cele materiale. Și asta este dureros și vătămător pentru propriile interese ale poporului român. Până când să fie numai poporul român în còda altor naționalități, și în acesta privință?«

Statua lui Ovidiu. Mercuri în săptămâna trecută s'a început fundațiunea statuei lui Ovidiu, care va fi aședată în piața Independenței din Constanța, în Dobrogea. Statua e superbă ca execuțiune și ca artă, dice »România,« și va fi ridicată pela finele lunei octombrie. Statua va avé 6 metri și 10 centimetri înălțime dela pământ.

Broșuri noue. Din »Magnum Etimologicum Romaniae« dílele aceste va apăre a treia fasciculă: s'a ajuns până la vorba »alcătuesc.« — »Dimitrie Bolintinean,« conferință publică, de P. Chețu, București.

Teatru și musică.

Șciri teatrale și musicale. *Dl Aurelin Bobescu* va vini din România cu o trupă română să facă excursiune artistică în Bucovina și Transilvania. — *Dna Irina Belfior Vlădoian* a fost angagiată la opera comică din Paris pe termin de trei ani și a debutat la 1 octombrie în opera »Lakmé.« — *Dna Lucca și tenorul Mierzvinski* vor merge în luna lui februarie la București ca să dea câteva reprezentații acolo. — *Dna Aristița Manolescu* va reintră la Teatrul Național din București, în rangul și drepturile de societară clasa I. — *Dl C. Serghiad* desminte șcirea că artista Lucca ar cânta la București în vițorea stagiune a operei. Prețurile ce Lucca cere ar face să se urce cheltuelile serale la 14,500 de franci, prin urmare se pòte vedé ce prețuri ar trebui să plătescă publicul pentru a audi pe acesta artistă.

Teatrul Național din București. În nr. trecut am publicat programa direcțiunii pentru stagiunea vițore. Direcțiunea anunță în aceea 47 de drame și comedii pentru 72 de reprezentații, căci cam atâtea se vor da dela 1 octombrie până la 1 aprilie, când se va incheie stagiunea. Este dar cu neputință ca tóte să se pòtă jucă: direcțiunea însaș este de părerea acesta, căci nu spune cu siguritate decă se vor jucă tóte piesele anunțate, ci numai »cea mai mare parte.« Vom cunstată la incheierea stagiunii, care au ramas în cartónele direcțiunii. »Acest repertoriu, serie »Românul,« este în dramă și comedie de o variațiune și de o bogăție care ar mulțami chiar și pe cei mai dificili; cu o condițiune, cu o singură: aceea de a vedé realizându-se pe scena Teatrului Național ceea ce stă în programa de acum a Teatrului Național.« Diarul »Epoca« constatcă, că vițorea stagiune se presintă sub auspicii în general bune, decă vorbelor va urmă implinirea lor. Cât pentru cestiunea repertoriului, acelaș diar serie: »E cunoscută procedura cu vorbe late, ramasă moștenire și repetată la finele început de stagiune. În genere se promite publicului cerul cu stelele și la urmă nu i se dă nici câmpul cu florile. Mai tótă grigia și strălănia stă în țipirea pe strade a decimi de titluri de piese, — unele mai ispititoare de cât altele, — și în definitiv ne alegem cu revederea unor vechituri, cu infrundirea unor capo-d'opere ce nu sînt de talia artiștilor noștri, ori ne pomenim, ca piesă de valóre literară și dramatică, cu »Fata Aerului« urmată d'aprópe de Giróllo-Giróllo.« Din programa publicată în nr. trecut, se vede, că direcțiunea anunță pentru vițorea stagiune numai două

piese originale încă ne jucate: una »Gaspar Vodă« de dl Ioan Slavici, alta »A doua mörte« de Iosif Vulcan. Un teatru »Național« are menirea d'a înainta în deosebi literatura și arta noastră dramatică; n'am aflat înse. ca aceste piese să se fi pus în repetițiune, ba și direcțiunea le anunță numai la sfârșitul programei sale. Auzim. că se studiază »Severo Torelli« de Copée, în care dl Notara crează rolul principal.

Trupa Petculescu în Alba-Julia, precum ni se scrie de acolo, este foarte slab spriginită. »Causa, scrie corespondentele nostru, nu e numai cunoscuta indolinență, care a început să coplescă clasa românească mai inteligentă, ci și repertoriul cel nepotrivit al trupei, despre care s'a scris mai de multe ori în colónele acestei foi. Dela o trupă românească noi așteptăm un repertoriu original, fie acela cât de modest, numai să fie al nostru; căci piese străine putem vedea și 'n alte teatre și döră mai bine jucate decât de trupa dlui Petculescu, care tocmii pentru de aceste e slabă. În s'era primă s'a jucat drama »Orbul și nebuna,« în presința unui public foarte mic. A doua reprezentație, cu piesele erăș străine »Cântăreța de stradă« și »Advocatul săracilor« nu s'a mai putut ține, din cauza lipsei deseversite a publicului. Decă se anunță ceva original românesc, de bună s'ema s'adunau mai mulți.«

Opera italiană din București va deschide stagiunea cu opera »Aida.« Corurile române știu deja partițiunea. Cântăreții italieni angajați și laudați grozav prin afișele întreprindătorului, nu pre sunt cunoscuți la București. Numai prima-donna Rossini, care a cântat cu succes »Mefistofele« al lui Boito în Italia și Austria, apoi basul Marcasa, duc un nume cunoscut. Abonamentele se fac mereu.

Millo la Galați. Veteranul artist dramatic, dl Mateiu Millo, a sosit la Galați, cu o trupă de 15 artiști și artiste, ca să dea acolo reprezentațiuni. Prima reprezentațiune a fost anunțată pe 14/26 sept. și a nume »O bombă neașteptată,« comedie cu cântece de Millo.

Teatrul Rașca în București în v'era trecută n'a izbutit, ca 'n alți ani. Eșecul, scrie cronicarul »Românului,« eră de prev'edut și fără multă filosofie. Lumea ostentă totă erna de actorii români cei buni, dar încă de cei proști, vré v'era să vedă și s'asculte ceva nou, er nu coriști făcând rolurile principale. Acuma teatrul s'a prefăcut în circ.

La teatrul Dacia în București țilele din urmă s'au jucat piesa »Doi sergenți« cu concursul dlui Gr. Manolescu. Apoi s'a dat în beneficiul dnei Amelia Notara, cu concursul mai multor artiști, »Mörtea lui Constantin Brâncoveanu.« După finele beneficiilor, ce se dau acum la Dacia, va începe supt direcțiunea dlor Anestiu și Hagiescu reprezentațiunea revistei umoristice »Nazat« de dnii Iacob Negruzzi și D. R. Rosetti.

Serată literară în Constanța. Dl Iuliu I. Roșca, petrecând săptămânile trecute la Constanța, a ținut acolo într'o s'era o conferință literară, cetind studiul seu publicat în foia noastră »Femeia română, după cântecele populare,« care a fost foarte bine primit din partea numerosului auditor. S'era s'a încheiat cu bal. Produsul a fost 403 lei, din care scăd'endu-se 28 cheltuelile, au ramas în folosul instituțiunilor de binefacere din Constanța, 375. Intrarea eră de 1 leu și doi.

Lista membrilor societății pentru fond de teatru român înscriși la adunarea din Bocșa-montană în 27 și 28 septembrie 1885: (Urmare.) XX. Pe lista dlui Lazar Tiapu din Zorlențul mare sub 20: Lazar Tiapu 2 fl. 50 cr., Teodor Tiapu 2 fl. 50 cr., Iacob Dabiciu 1 fl., Constantin Novac 1 fl., Mihaiu Orășan 1 fl., Lazar Știopone 1 fl., Karl Fischer 1 fl., Stern Wilhelm Zorlentul mare 1 fl. Suma listei nr. 26: 11 fl. XXI. Pe lista dlui Ion Meda din Valeadenii sub 21: Ion

Meda 50 cr., Iosif Babun 50 cr., Ion Petrica 50 cr., Ion Ivan 30 cr., Pavel Iana 30 cr., Ion Toma 20 cr., Dionisie Ivan 30 cr., Nicolae Juica 20 cr., Dimitru Jorz 30 cr., Achim Babun 30 cr., M. Zsorz 20 cr., Dumitru Cincu Valeadenii 10 cr. Suma listei nr. 27: 3 fl. 70 cr. XXII. Pe lista dlui Mihaiu Cornean din Delinești sub 22: Mihaiu Cornean 1 fl., Teodor Muntean 50 cr., Ioan Roșca 50 cr., Noila Chince 20 cr., Toma Petcu 20 cr., Ilie Chince 10 cr., Nicolae Voda Delinești 10 cr., Nicolae Cornean Apadia 1 fl. Suma listei nr. 29: 3 fl. 60 cr., XXIII. Pe lista dlor Georgiu Crăciun, Iosif Eremia și Anton Sabin din Colnie sub 23: Georgiu Crăciun 5 fl., Iosif Ieremia 1 fl., Alexa Capetian 1 fl., Anton Sabin 1 fl., Georgiu Băies 1 fl., Moise Vasiiu 20 cr., George Diaconovici 1 fl., Moise Marinca 50 cr., Maria Becin'ega 20 cr., Corn. Popoviciu 20 cr., N. Salinsky 50 cr., George Voda 20 cr., Bozsidor Iovanov 1 fl., Ion Maghetiu 50 cr., Ilie Crina 20 cr., Traila Lepa 50 cr., Ion Latico 20 cr., Ionaș Latico 20 cr., Gregoriu Draghiciu 1 fl., Moise Todor 1 fl., Mih. Crina 50 cr., Luca Petrica 20 cr., Moise Latico 50 cr., Costa Caraba 50 cr., Ion Lepa 20 cr., Nicolae Gerbon 20 cr., Ion Voda Becin'ega 50 cr., George Becin'ega Colnie 20 cr. Suma listei nr. 32: 18 fl. 70 cr. (Va urm.)

C e n o u ?

Șciri personale. *Moștenitorul de tron Rudolf* a am'anat merger'ea sa la Gurghiu în Ardeal, unde voia să lacă și 'n t'omna ac'asta o mare v'entătoare. — *Dl Iosif Popu*, judec'ator suplent la tabla regescă din Tergul-Mureșului, a fost numit judec'ator ordinar acolo. — *Dl Petru Opris*, secretar la direcțiunea telegrafică din Timișóra, în semn de recunoștință pentru distinsese sale servicii, a fost decorat cu crucea de aur cu corónă pentru merite.

Hymen. *Dl Teodor Sandu*, căpitan c. r. în pensiune, cassar la banca »Timișana« în Timișóra, s'a logodit cu dra Maria Blidar în Mehadia, fiica dlui cavalier Blidar, c. r. căpitan în pensiune. — *Dl Sava Macinic*, notar în comuna Micălaca, comitatul Arad, la 28 septembrie st. n. ș-a incredințat de soție pe domnișora Vasilca Cristea, nepoța dlui Georgiu Petrovici, notar primar în Pecica română. — *Dl Grigore Rusu*, teolog absolvent al diecesei gherlane, s'a cununat cu dra Lucreția Mureșan, fiica preotului din Odorheiu. — *Dl Simeon Botescu*, inv'et'ator gr. or. în Bucsberg, s'a logodit cu dra Sofia Floga din Prigor.

Adunări inv'et'ătorești. Reuniunea inv'et'ătorilor români gr. or. din *protopresbiteratul Turzii* va ține adunarea sa generală în Turda la 3 și 4 octombrie n. Cu asta ocașiune inv'et'ătorii G. Prigóra și Avram Igna vor ține disertațiuni; se vor mai desbata și alte cestțiuni și teme didactice. Presidentul reuniunii e dl Nicolae Ciortea, secretarul dl G. Prigóra. — Adunarea generală a Reuniunii inv'et'ătorești gr. or. din districtul Sibiului în acest an se va ține în opidul Seliște la 10, 11 și 12 octombrie st. n. sub presidul dlui protopresbiter Simeon Popescu. Afară de alte lucrări, inv'et'ătorii Coman Hambășan, Iosif Aron, Vasilie Iosif, D. Lăp'edat, N. Némțu, I. Băcilă, M. Stoica vor ceti lucruri de ale lor seu vor ține conferințe practice.

Societatea de lectură »Virtus Romana Rediviva« a studenților gimnasiali din Năs'ud s'a constituțit pentru anul școlastic 1886/7 la 22 septembrie st. n. a. c. sub conducerea dlui profesor dr. Constantin Moșil în modul urm'ator: president Elie Cristea, școlar în cl. VIII gimn.; vice-president Aurelia Oltean școl. în cl. VII gimn.; notar Teodor Pascu, școl. în cl. VIII gimn.; bibliotecar Danilă Malain, școl. în cl. VII gimn.; cassar Iosif Sangeorzan, școl. în cl. VII gimn.; controlor Iacob Făgărășan, școl. în VII gimn. și redactor Flore Cincea, școl. în cl. VIII gimnasială.

Generalul Kaulbars, noul agent al Rusiei la Sofia, despre care am scris în nr. trecut, a început să lucreze acolo — muscăleşce. El a remis guvernului bulgar o notă, după care cabinetul rusesc consideră, că convocarea marelui adunări, fără o lungă perioadă electorală ar fi ilegală și că prin urmare ori ce decisiune ar lua acesta din urmă, va fi considerată ca nefăcută. Generalul dă guvernului bulgar svatul, să amâie alegerile cât mai departe, să ridice îndată starea de asediu și să libereze pe deținuți.

Bancă pentru meseriași. La Brașov s'a pornit o mișcare foarte rațională. E vorba de înființarea unei bănci pentru meseriași. Pregătirile sunt gata și statutele s'au și votat. Banca va purta numele »Meseriașul român.« În ședința din urmă s'a decis ca statutele să se trimită la tribunal pentru încuviințare. Cu acea ocaziune s'au ales membri în direcțiune dnii: B. Baiulescu, I. Dușoiu sen., D. Joneiovici, Theochar Alexi, dr. Cioran, Petru Nemeș, G. B. Pop, I. Lengeru, Nicolae Senius, Vas. L. Popovici, Ilie Ardelean. Er membri în comitetul de supraveghiere s'au ales dnii: Petra-Petrescu, Iosif Pușcariu, I. Panțu, N. Pilță și Stefan Bobancu.

Resboiul mantilelor. Câteva dame tinere mai avute din Villagarcia, un orașel în provincia Cornua din Spania, și-au comandat mantile nouă, a căror croială a făcut destulă senzație și a deșteptat invidia multor femei, mai ales că se pretindea, că acea înbrăcăminte eră făcută în Madrid după ultima modă. Un comerciant întreprinzător își comandă un numer mai mare, care se și cumpără de precupețe și de alte femei mai de rând. Damele din societatea bună se supără de acesta, încât frații și adoratorii lor hotărâră a lua cu forța mantilele dela mahalagiioice. Dar și acestea găsiră apărători: se începu un resboi de mantile, în care coconășii mâneară bătăie de multe ori. Nici primarul, care întreveni, nu scăpă tefăr. El fu bătut pentru că eră bănuț de parțialitate. Resboiul civil luă dimensiuni tot mai mari; afacerile medicilor și raportorilor inflorau. În fine interveni autoritatea supremă Alcadele. Se hotărî arestarea mai multor agresori și liniștea s'a restabilit cu timpul, dar mulți răniți au avut cuvânt să afurisescă ultima modă din Madrid.

Trei-deci și opt de nași. Se știe, că la îngrozitorul incendiu dela grajdurile Rosnovan din Iași, căpitanul Păun ș-a perdut viața. Dămna Păun, veduva vitezului oficer, eră pe cale de a deveni mamă când nenorocirea se întâmplă. Săptemănila trecute a născut. Trei-deci și opt de oficeri din regimentele 4 și 8 din artilerie au ținut a fi nașii copilței. I s'a dat numele Maria-Lucia; în timpul ceremoniei, fetița a fost ținută pe rând de toți nașii sei, cari pe urmă a iscălit pe un cordon spre amintirea acestui frumos fapt. Ceremonia s'a celebrat cu frumoșe emoțiuni în casa dnei Natalia Vėrnay.

Știri scurte. *Statua lui Tegethoff* s'a inaugurat la Viena în 24 septembrie, fiind de față împăratul, moștenitorul de tron Rudolf, principesa Stefania, toți arhiducii, ministri, înalți demnitari și multe corporațiuni. — *Congresul studenților din România* în anul viitor se va ține la Craiova. — *Br. Gavril Kemény*, ministrul de comunicațiune al Ungariei, a dimisionat; conducerea interinală a ministerului s'a încredințat ministrului a latere br. Bela Orczy. — *Pentru monumentul lui Radetzky* pân' acuma s'a adunat 180,929 fl. — *Impărătesa Germaniei* a trimis cruce de aur și scrisore de recunoștință unei servitoare care a servit 50 de ani la aceeaș familie.

Ghicitore.

De Maria S. Danila

?√ .!3*∠ × ∧ +†: +√i(+
 i|| × †\$i-†i ∴: *∠i|8
 !i × =∠ + † 8 i|| i||√i(+
 ∧? √i|e ∴: i||8,
 × × =∠?e 8e i*∴:e
 ?∠*||†i √i-? ∇∴: *∠?∠
 !i †*× ∠?i† + !i×∴:∠:e
 i||√i-√i ∠e-?√ 8?∠

Termenul de deslegare e 14 octombrie. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitorei de semne din nr. 22:

Sunt dureri ce nasc în lėgăn,
 Și d'abia în morment apun;
 Sunt dureri ce nu au nume,
 Sunt dureri ce nu se spun.

Astfel de dureri amare
 Zac ascunse în pieptul meu;
 Nimeni, nimeni nu le știe,
 Decât sfântul Duneșu!

Carol Scrob.

Deslegare bună primirăm dela dămnele și domnișorele: Aurelia Popescu, Fira Seralin n. Pop, Marița Balai, Emilia Anderco n. Roman, Aurelia Popescu (Maderat,) Emilia Popescu n. Marcuș, Ana Stețiu n. Roman, Aurelia Iosif Pop, Maria Silvia Danila, Elena d' Orbonaș, Victoria Mircea, Maria Bratta, Aurelia Bichicean, Emilia Onciu n. Ciavoschi, Josefina Popescu, Amalia Crișan, Maria Popovici, Ana Moldovan, și dela dnii N. Corcheș, Vasile Sala.

Premiul fu dobândit de dra Maria Silvia Danila în Budatelec.

Indreptare. În studiul dlui dr. A. P. Alexi asupra piesei lui Schiller »Wilhelm Tell,« în numerele trecute, s'a strecurat o greșelă de tipar: în loc de Külli pretotindene s'a cules Külli.

Călimdarul săptemănei.

Țiua săpt.	Călimdarul vechiu	Călimd nou
Duminica după Înălțarea S. Cruci, cf. 7, st. 5.		
Duminică	21 Apost. Codrat	3 Candid Oct.
Luni	22 Muc. Foca Sfințitul	4 Franc. Sev.
Marti	23 † Zăm. S. Ioan Bot.	5 Placidu
Mercuri	24 Mța Tecla	6 Bruno
Joi	25 Cuv. Eufrosina	7 Iustina
Vineri	26 † Ad. S. Ioan Ev.	8 Brigita
Sămbătă	27 Muc. Calistrat	9 Dionisie

Treiluniul iuliu—septembrie se va încheia cu nr. 39. Rugăm pe toți aceia, a căror abonamente vor expiră atunci, să binevoescă a le înnoi de timpuriu, ori a ne avisă, că nu mai vor să fie abonați.

Cu asta ocaziune, prevenim pe aceia cari încă nu ș-au achitat abonamentele, că — conform anunțului nostru de mai înainte — în săptemăna trecută am început să le încasăm prin ramburse postale. Cei ce nu vreu să capete de aceste, grăbescă a-și achită datoria!